

Til lovforslag nr. L 50

Folketinget 2017-18

Betænkning afgivet af Undervisningsudvalget den [28. november 2017]

Udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om folkehøjskoler

(Lempelse af tilskudsbetingelser for bygninger og arealer, varetagelse af opgaver ud over skole- og undervisningsvirksomhed m.v.)

[af undervisningsministeren (Merete Riisager)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Socialdemokratiets, Dansk Folkepartis, Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 og 3.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. oktober 2017 og var til 1. behandling den 13. oktober 2017. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Undervisningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 1 møde.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 12. juni 2017 dette udkast til udvalget, jf. UNU alm. del - bilag 123, (folketingsåret 2016-17). Den 5. oktober 2017 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Sammenslutningen af Danske Småøer og Magleby Fri- og Efterskole.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger <og politiske bemærkninger>

<>

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af et flertal (S, DF, EL, ALT, RV og SF), tiltrådt af <>:

1) Efter den under nr. 6 foreslåede § 6 c indsættes:

»§ 6 d. Undervisningsministeren kan uanset § 6, stk. 1, nr. 5, godkende, at en efterskole kan anvende bygninger og arealer, som ligger på en småø, jf. stk. 2, og i samme kommune som efterskolen.

Stk. 2 Bestemmelsen i stk. 1 omfatter følgende småøer: Agersø, Anholt, Askø inklusive Lilleø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø og Aarø.

Stk. 3 Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om betingelser for godkendelser efter stk. 1.«
[Efterskoler kan oprette afdelinger på småøer]

Af et *mindretal* (EL, ALT, RV og SF), *tiltrådt af* <>:

2) *Nr. 7* affattes således:

»7. § 23 a, stk. 1, *affattes således*:

»Staten yder til efterskoler et særligt tilskud ud fra antallet af årselever, hvor der i årselevberegningen kun medgår elever, som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark og disse flygtnings børn. Der kan højst ydes tilskud efter denne bestemmelse til 10 pct. af skolens årselevtal.««

[Tillægstakst på 10 pct. til en gruppe af elever, som er indvandrere fra visse lande samt ophævelse af krav om kurser på mindst 12 uger]

3) Efter nummer 7 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 23 a, stk. 6 indsættes som 2. pkt.:

»Tilskuddet ydes til elever, som har varig eller midlertidig opholdstilladelse i Danmark.««

[Tillægstakst til danskundervisning for tosprogede elever med midlertidig opholdstilladelse].

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

I det fremsatte lovforslag foreslås det i § 6, stk. 1, at en skoles bygninger og arealer fremover hovedsageligt skal ligge i geografisk nærhed af hinanden.

Med dette ændringsforslag foreslår Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet og Socialistisk Folkeparti, at der i lovgivningen indskrives en undtagelse/dispensationsmulighed for øerne under Sammenslutningen af Danske Småøer, som der også er gennemført på friskoleområdet ved L 63, 2015-16, Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Bedre rammer for skoletilbud på 27 småøer).

Ændringsforslaget giver undervisningsministeren mulighed for at godkende, at en efterskole beliggende på fastlandet kan oprette en afdeling af efterskolen på en småø. Denne mulighed vil styrke efterskolernes mulighed for at udbyde aktiviteter og undervisning tæt på naturen og havet samt tilbyde undervisning inden for f.eks. turisme, kystkultur, sport, udeliv og maritimt friluftsliv.

Et eksempel på dette samspil mellem en efterskole og et naturområde ses i det forslag, som Magleby Fri- og Efterskole har udarbejdet om et tæt og lærerigt samarbejde med

Øhavets Smakke- & Naturcenter på Strynø, jf. lovforslagets bilag 3. Forslagsstillerne vurderer, at dette kan gennemføres, såfremt dette ændringsforslag vedtages.

Muligheden for at oprette afdelinger af en efterskole på en småø vil derudover have stor betydning for at fastholde og styrke bosætning, beskæftigelse og udviklingsmuligheder på småøer, præcis som det også bliver fremhævet i begrundelsen for, at frie grundskoler i 2016 fik mulighed for at få godkendt oprettelse af et skoletilbud på en af de 27 danske småøer som en afdeling af en fri grundskole på fastlandet, jf. blandt andet svar på lovforslagets spm. 1 og spm. 2.

Endelig vil dette ændringsforslag give skolerne endnu en grad af både øget fleksibilitet og friere rammer for deres virke, hvilket er et af hovedformålene med regeringens lovforslag.

Ændringsforslaget giver i den foreslåede § 6 d, stk. 3, undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætte de nærmere betingelser for godkendelse af, at en efterskole kan oprette en afdeling på en småø i samme kommune som efterskolen. Det forudsættes derfor, at undervisningsministeren fastsætter regler, der blandt andet sikrer skolernes uafhængighed og undgår koncerndannelse.

Til nr. 2

Forslaget om, at der kan ydes tillægstakst til 10 pct. af skolens årselevtal for gruppen af elever, som er indvandrere fra visse lande, samt forslag om, at der skal sikres tillægstakst for skoleophold på under 12 uger for flygtninge og indvandrere, var en del af det lovudkast, der blev sendt i høring i foråret 2017, jf. UNU, alm. del, bilag 123 (2016-17). Forslagene indgår imidlertid ikke i det fremsatte lovforslag.

Med dette ændringsforslag foreslås disse bestemmelser genindsat i lovforslaget.

Ændringsforslaget indebærer, at den procentvise andel af en efterskoles årselevtal, for hvilke der kan ydes det særlige tilskud efter § 23 a, stk. 1, hæves fra 8 pct. til 10 pct. af en efterskoles årselevtal. Forslaget tilsigter at sikre en jævn fordeling mellem efterskolerne af unge indvandrere og efterkommere af disse fra visse lande, herunder flygtninge omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark og disse flygtnings børn.

Ændringsforslaget indebærer også, at kravet om, at eleven skal have gennemført mindst 12 uger af et kursus for at kunne medregnes i det særlige tilskud, udgår.

Til nr. 3

Af loven § 23, stk. 6, fremgår det i dag, at »Staten yder til efterskoler et særligt tilskud til danskundervisning for tosprogede elever for at forbedre mulighederne for disse elever for uddannelse og integration i det danske samfund«. Det fremgår af § 23, stk. 7, at ministeren fastsætter de nærmere regler om betingelser for og beregning af tilskud m.v. Ministeren har brugt denne bemyndigelse til at fastsætte krav om, at tillægstakst (i henhold til lovens § 23 a, stk. 6) til danskundervisning for tosprogede elever ydes for efterskoleelever, der har et andet modersmål end dansk, og som er danske statsborgere eller har varig opholdstilladelse i Danmark.

Med dette ændringsforslag ønsker forslagsstillerne at sikre, at tillægstakst til danskundervisning også kan ydes til tosprogede elever, der har en midlertidig opholdstilladelse og mulighed for senere at få varig opholdstilladelse. Den mid-

lertidige opholdstilladelse kan vare i adskillige år, og det er netop i disse år, at behovet for undervisning i dansk som andetsprog er størst.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) nfm. Alex Ahrendtsen (DF) Marlene Harpsøe (DF) Dorthe Ullemose (DF)

Marie Krarup (DF) Tilde Bork (DF) Anni Matthiesen (V) Peter Juel Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V)

Louise Schack Elholm (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V) Henrik Dahl (LA) Laura Lindahl (LA)

Brigitte Klinskov Jerkel (KF) Annette Lind (S) Lars Aslan Rasmussen (S) Jan Johansen (S) Julie Skovsby (S)

Mattias Tesfaye (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) fmd. Eva Flyvholm (EL) Jakob Sølvhøj (EL) Pernille Schnoor (ALT)

Carolina Magdalene Maier (ALT) Torsten Gejl (ALT) Marlene Borst Hansen (RV) Marianne Jelved (RV) Jacob Mark (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 50**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringsnotat og hørings svar, fra undervisningsministeren
- 2 Henvendelse af 11/10-17 fra Sammenslutningen af Danske Småøer
- 3 Henvendelse af 14/10-17 fra Magleby Fri- og Efterskole
- 4 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 5 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 50**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 11/10-17 fra Sammenslutningen af Danske Småøer, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om kommentar til henvendelse af 14/10-17 fra Magleby Fri- og Efterskole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå